

Veda Hutbesi

﴿ 9 Zilhicce 10 H./ 8 Mart 632 M. Cuma ﴾

“Hamd, Allah’a mahsustur. O’na hamd eder, O’ndan yardım dileriz. Allah kime hidâyet ederse, onu kimse saptıramaz. Kimi de sapıklığa düşürürse, onu da kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki Allah’tan başka ilâh yoktur. O tektir; eşi, ortağı, dengi ve benzeri yoktur. Yine şehâdet ederim ki Muhammed, O’nun kulu ve Rasûlüdür.”

Ey insanlar! Sözümlü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım. İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız ve namuslarınız da öyle mukaddestir; her türlü tecavüzden korunmuştur.

Ashabım! Muhakkak Rabbinize kavuşacaksınız. O da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönmeyiniz ve birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulunmayanlara ulaştırınız. Olabilir ki burada bulunan kimse, bunları daha iyi anlayan birisine ulaştırmış olur.

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdulmuttalib’in oğlu (amcam) Abbas’ın faizidir. Lakin anaparanız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün âdetler kaldırılmıştır; ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası, Abdulmuttalib’in torunu İyas bin Rabiha’nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Muhakkak ki şeytan, şu toprağınızda kendisine tapınılmasından tamamen ümidini kesmiştir. Fakat bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakının.

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah’ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah’ın emriyle helâl kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız; yatağınızı kimseye çiğnetmemeleri ve hoşlanmadığınız kimseleri izniniz olmadan evlerinize almamalarıdır. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru örf ve âdete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Ey mü’minler! Size iki emanet bırakıyorum; onlara sarılıp uyduğunuz sürece yolunuzu asla şaşmazsınız. O emanetler, Allah’ın kitabı Kur’ân-ı Kerim ve Peygamberin sünnetidir.

Mü’minler! Sözümlü iyi dinleyiniz ve iyi belleyniz! Müslüman, Müslüman’ın kardeşidir. Böylece bütün Müslümanlar kardeşler. Bir Müslüman’a, kardeşinin kanı da malı da helâl olmaz. Ancak gönül hoşluğuyla verilmişse, o başkadır.

Ey insanlar! Cenâb-ı Hak, her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya ayrıca vasiyet etmeye lüzum yoktur. Çocuk, kimin döşğinde doğmuşsa ona aittir. Zina eden kimse için mahrumiyet vardır.

Ey insanlar! Rabbiniz birdir, babanız da birdir. Hepiniz Âdem’in çocuklarıdır. Âdem ise topraktan yaratılmıştır. Arab’ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü yoktur. Kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvâdadır; Allah’tan korkmaktadır. Allah katında en değerli olanınız, O’ndan en çok korkanınızdır. Azası kesik siyahî bir köle başınıza amir olarak tayin edilse ve sizi Allah’ın kitabıyla idare ederse, onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Kimse, başkasının suçu sebebiyle suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine; oğul da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

Dikkat ediniz!

Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

1. Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.
2. Allah’ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı haksız yere öldürmeyeceksiniz.
3. Zina etmeyeceksiniz.
4. Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar!

Yarın beni sizden soracaklar. Ne diyeceksiniz?

Sahâbe-i Kirâm hep bir ağızdan şöyle dediler:

“Allah’ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatte bulundunuz.” diye şehâdet ederiz!

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem Efendimiz (Salallahu Aleyhi ve Sellem), şehâdet parmağını kaldırdı, sonra da cemaate çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

Şahit ol yâ Rab!

Şahit ol yâ Rab!

Şahit ol yâ Rab!